

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v septembru 2021

Zadeva: **INFORMACIJA O POSLOVANJU GOSPODARSKIH DRUŽB IN SAMOSTOJNIH
PODJETNIKOV V OBČINI ČRNOMELJ V LETU 2020**

Obrazložitev:

V skladu s programom dela Občinskega sveta občine Črnomelj v letu 2021 je predvidena obravnava Informacije o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020.

Informacijo so pripravile strokovne službe javnega zavoda Razvojno informacijskega centra Bela krajina.

Predlog sklepa:

Občinskemu svetu občine Črnomelj predlagamo, da Informacijo o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020 obravnava in jo sprejme v predlagani vsebini.

Gradivo pripravila: Vesna Fabina, RIC Bela krajina
Obrazložitev: Tanja Peteh, OU

Številka: 302-0007/2021

Predlagatelj:
Andrej Kavšek, župan, l.r.

Priloga:

- Informacija o poslovanju GD in SP v Občini Črnomelj v letu 2020

MNENJE ODBORA ZA GOSPODARSTVO IN KOMUNALNO INFRASTRUKTURO:

Odbor za gospodarstvo in komunalno infrastrukturo je na svoji 17. redni seji, dne 13. 9. 2021 obravnaval gradivo »Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj za leto 2020«. Odbor na gradivo ni imel pripomb in Občinskemu svetu občine Črnomelj predlaga, da gradivo obravnava in ga kot informacijo sprejme v predloženi vsebini.

Zapisala:

Tanja Peteh, l.r.

Predsednik Odbora za gospodarstvo in
komunalno infrastrukturo
Samo Kavčič, l.r.

INFORMACIJA
O POSLOVANJU GOSPODARSKIH DRUŽB IN
SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV
V OBČINI ČRNOMELJ
V LETU 2020

KAZALO

UVOD.....	1
POVZETEK.....	3
1. Osnovni podatki poslovanja gospodarskih subjektov v letu 2020.....	4
1.1 Položaj gospodarskih družb občine Črnomelj v letu 2020 v regiji JV Slovenija	4
1.2 Poslovanje gospodarskih subjektov občine Črnomelj v letu 2020.....	4
1.3 Delovno aktivno prebivalstvo v občini in indeks delovne migracije	5
2. Gospodarske družbe	6
2.1 Število gospodarskih družb	6
2.2 Zaposlovanje v gospodarskih družbah in brezposelnost	7
2.3 Čisti prihodki od prodaje	9
2.4 Sredstva.....	12
2.5 Čisti dobiček, čista izguba in neto poslovni izid družb	14
2.6 Povprečne plače.....	15
2.7 Neto dodana vrednost na zaposlenega.....	16
3 Poslovanje samostojnih podjetnikov v letu 2020.....	17

KAZALO TABEL

Tabela 1: Poslovanje gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020 ..	4
Tabela 2: Število delovno aktivnega in aktivnega prebivalstva v občini Črnomelj po prebivališču in delovnem mestu	5
Tabela 3: Indeks delovne migracije za občino Črnomelj	6

KAZALO SLIK

Slika 1: Gibanje števila gospodarskih družb v občini Črnomelj	6
Slika 2: Gibanje števila zaposlenih v gospodarskih družbah v občini Črnomelj.....	8
Slika 3: Gibanje števila brezposelnih oseb v občini Črnomelj od leta 2009	9
Slika 4: Čisti prihodek od prodaje gospodarskih družb v občini Črnomelj od leta 2007	9
Slika 5: Delež vseh prihodkov od prodaje družb na tujih trgih po velikosti družb.....	11

Slika 6: Gibanje prihodkov od prodaje gospodarskih družb občine Črnomelj po trgih v letih 2010 - 2020	11
Slika 7: Prihodki od prodaje na tujih trgih v celotnih prihodkih po velikosti GD za leto 2020	11
Slika 8: Prihodki od prodaje gospodarskih družb občine Črnomelj leta 2020 po dejavnostih.....	12
Slika 9: Delež sredstev na dan 31.12. 2020 po velikosti družb v občini Črnomelj	13
Slika 10: Prikaz vrednosti sredstev gospodarskih družb v občini Črnomelj po letih (v mio EUR)	13
Slika 11: Znesek čistega dobička, čiste izgube in neto čistega rezultata gospodarskih družb v občini Črnomelj v letih 2009-2020	14
Slika 12: Primerjava povprečnih bruto plač: v občini Črnomelj, regiji JV Slovenija in v Sloveniji.....	16
Slika 13: Primerjava neto dodanih vrednosti na zaposlenega v 1000 EUR po posameznih letih	17
Slika 14: Poslovanje samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letih 2009-2020	19
Slika 15: Poslovni izid samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj	21

PRILOGE:

Priloga 1: Podatki o poslovanju GD in s.p.-jev v občini Črnomelj za leto 2020 (AJPES)

Priloga 2: Podatki o poslovanju GD po panogah v občini Črnomelj v letu 2020 (AJPES)

Priloga 3: Podatki o poslovanju s.p.-jev po panogah v občini Črnomelj v letu 2020 (AJPES)

SEZNAM KRATIC:

AJPES - Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve

GD – gospodarska družba

JV – jugovzhodna

NDV – neto dodana vrednost

RIC – Razvojno informativni center

RS – Republika Slovenija

s.p. - samostojni podjetnik

SURS - Statistični urad Republike Slovenije

ZGD - Zakon o gospodarskih družbah

ZRSZ – Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

UVOD

Namen in način zbiranja podatkov

Razvojno informacijski center (RIC) Bela krajina je prvič pripravil Informacijo o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj za leto 2011 za namen spremljanja vpliva izvajanja Programa spodbujanja konkurenčnosti in ukrepov razvojne podpore Pokolpju v obdobju 2011–2020 in od takrat redno spremlja poslovanje gospodarskih subjektov in gibanje brezposelnosti v občini.

Podlaga za prikazane podatke so podatki, pridobljeni od AJPes na našo zahtevo. Pridobljeni podatki temeljijo na podatkih iz letnih poročil za leto 2020, ki so jih GD in s.p.-ji v skladu z ZGD-1 in zadruga v skladu z Zakonom o zadrukah za namen državne statistike predložili AJPes - u do 30. 4. 2021.

Podatki zajemajo poslovni izid in premoženjsko finančni položaj GD (razen tistih, ki so v likvidacijskem ali stečajnem postopku), s. p.-jev s **sedežem na območju občine Črnomelj**¹ v letu 2020. Samostojni podjetniki, ki so po določbah o obdavčitvi dohodkov iz dejavnosti zakona, ki ureja dohodnino, obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov, ne predlagajo letnih poročil AJPes, zato njihovi podatki niso vključeni v to informacijo. **Podatki računovodskih izkazov slonijo na nerevidiranih poročilih**, kar pomeni, da se še lahko deloma spremenijo. V poročilu so uporabljeni še podatki ZRSZ o brezposelnosti in podatki SURS-a o delovno aktivnem prebivalstvu, delovnih migracijah, strukturi brezposelnih itd..

Podatki o poslovanju gospodarskih subjektov in brezposelnosti lahko služijo kot podlaga pri odločanju in oblikovanju učinkovitejših ukrepov in spodbud za razvoj gospodarstva.

Nekaj pomembnejših podatkov za Slovenijo v letu 2020

Epidemija koronavirusa je globoko zaznamovala leto 2020. Zaradi nje je vlada uvedla veliko pravil in ukrepov. Za gospodarstvo je bilo to izjemno težko leto, polno preizkušenj in negotovosti. Gospodarska aktivnost v evrskem območju se je v prvem četrtletju občutno znižala.

Posledice pandemije so občutila skorajda vsa področja dejavnosti, saj so v letu 2020 družbe izkazale manjši neto čisti dobiček ali poslovale z višjo neto čisto izgubo. Izjema so bile le družbe iz področja informacijske in komunikacijske dejavnosti, ki so neto čisti dobiček povečale za 26 %. Neto čisti dobiček družb je znašal 2.806 milijonov EUR ali 38 % manj kot leta 2019.

¹ V Informaciji tako niso zajet pomembni zaposlovalci v občini Črnomelj: Družba Akrapovič, Polycom, Livar, d.d. in drugih, ki nimajo sedeža v občini.

Družbe in podjetniki, ki so predložili letna poročila za leto 2020, so zmanjšali število zaposlenih (za 3.832 oseb), prihodke (za 5,7 %), tudi prihodke na tujem trgu (za 6,6 %), neto dodano vrednost so ohranili v enakem obsegu kot leto prej.

Predloženih je bilo manj letnih poročil samostojnih podjetnikov (za leto 2019 jih je predložilo 52.713 podjetnikov), na kar je ponovno vplivalo povečano število samostojnih podjetnikov, ki so obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov, ki niso zavezani za predložitev letnega poročila. V letu 2020 je bilo teh 47.292, v letu 2019 pa 44.414.

Leta 2020²:

- Obseg industrijske proizvodnje se je zmanjšal za 6,2%, kar je prvič v zadnjih šestih letih, ko je obseg industrijske proizvodnje rasel iz leta v leto (v letu 2019 za 3,0%, v letu 2018 za 4,6 % in v letu 2017 za 8,0%), pri čemer so navedeni podatki SURS-a začasni.
- Cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih so bile večje za 0,7 %, v letu 2019 in 2018 za 1,9 %.
- Izvoz je bil v primerjavi z letom 2019 manjši za 2,0 %, uvoz pa za 6,0 %. Pokritost uvoza z izvozom se je izboljšala, v letu 2020 je bila 102,7 %, v letu 2019 pa 98,3 %.
- Povprečna temeljna obrestna mera je znašala 0,32 %, v letu 2019 pa 1,61 %³.
- Cene življenjskih potrebščin so se znižale za 0,1 %⁴, v letu 2019 pa povečale za 1,6 %.

Stopnja registrirane brezposelnosti je ob koncu leta 2020 je znašala 8,9 %, kar je za 1,2 odstotni točki več kot ob koncu let 2019.

Najbolj razvita med regijami je Osrednjeslovenska regija. V tej regiji je bilo 43,0 % vseh družb, ki so imele 38,5 % vseh zaposlenih ter ustvarile 46,6 % vseh prihodkov in 37,9 % čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu.

V regiji JV Slovenija se je število zaposlenih v gospodarskih družbah zmanjšalo za 803 zaposlenih, prihodki od prodaje so bili manjši za 7 %, prihodki na tujih trgih za 8 %, neto dodano vrednost se je v gospodarskih družbah v primerjavi z letom 2019 povečala za 3 %, neto dodana vrednost na zaposlenega za 6 %. Gospodarske družbe regije so ustvarile 16,2% neto čistega dobička v Sloveniji.

² Povzeto po podatkih AJPES: Informacija o poslovanju GD v RS v letu 2020 in Informacija o poslovanju GD, s.p.-jev in zadrug v JV Sloveniji v letu 2020

³ Bilten Banke Slovenije, Januar 2021, številka 1, str. II-28(vir: Banka Slovenije).

⁴ Podatek o spremembi cen življenjskih potrebščin se nanaša na indeks teh cen v obdobju januar –december 2020 v primerjavi z obdobjem januar –december 2019 in je znašal 99,9 (vir: Statistični urad RS).

POVZETEK

V občini Črnomelj je po podatkih AJPes-a v letu 2020 poslovalo **594** gospodarskih subjektov, **258 gospodarskih družb** in **336 samostojnih podjetnikov**. Okrevanje gospodarstva se je nekoliko ustavilo, gospodarski subjekti so zabeležili slabše rezultate od preteklega leta, a glede na negotovost ter spreminjanje ukrepov in pravil zaradi epidemije korona virusa so rezultati pravzaprav presegli pričakovanja.

Gospodarski subjekti so glede na leto 2020 zaposlovali 2,5 % (56 oseb) manj, ustvarili so 3 % (236,6 mio EUR) manjše prihodke od prodaje. Na tujih trgih so povečali prihodke za 1 % (89,8 mio EUR). Delež prodaje na tujih trgih se je povečal za 1,7 odstotne točke in je znašal 37,95 % od celotnih prihodkov od prodaje. Razpolagali so s 190 mio EUR sredstev, kar je za 4 % več kot preteklo leto.

Največ, kar 211, je bilo mikro družb, poslovalo je še 42 majhnih in 5 srednjih družb. Najpomembnejše zaposlovalke so bile majhne družbe, saj so zaposlovale 866 oseb ali 46,8 % zaposlenih v gospodarskih družbah. Najbolj so tudi povečale prihodke od prodaje, za 5,2 mio EUR (6%) in so znašali dobrih 87 mio EUR kar je več kot 43 % prodaje vseh gospodarskih družb. Majhne družbe so edine povečale prihodke od prodaje na tujih trgih, za 34 % in so z izvozom dosegli 42,72 % prihodkov od prodaje. Razpolagale so z največ sredstvi, s 66,2 mio EUR ali 10 % več kot predhodno leto.

Največ gospodarskih družb (65 ali 25,2 %) poslovalo na področju **C Predelovalne dejavnosti**. Zaposlovale so 824 oseb, dobrih 44,5 % vseh zaposlenih v gospodarskih družbah občine. Ustvarile so 76,2 mio EUR prihodkov od prodaje (3,7 mio EUR ali 5 % manj kot predhodno leto), kar v prihodkih vseh gospodarskih družb predstavlja 38 %. Prihodki od prodaje na tujih trgih so pri njih v letu 2020 predstavljali 57 % prihodkov od prodaje in dosegli so 43,8 mio EUR prihodkov na tujih trgih, 4 % več kot preteklo leto.

Od 258 gospodarskih družb, jih je z dobičkom poslovalo 173. Te družbe so ustvarile slabih **8,8 mio EUR čistega dobička** (17 % manj kot preteklo leto). Z izgubo je poslovalo 75 gospodarskih družb. **Znesek čiste izgube** teh družb je znašal 1,89 mio EUR kar skoraj 2,9 krat več kot preteklo leto. **Neto čisti rezultat** gospodarskih družb v občini Črnomelj je bil v letu 2020 pozitiven in je znašal **6,9 mio EUR** ali 3 mio EUR manj kot preteklo leto. Povprečna bruto plača v letu 2020 v gospodarskih družbah v občini Črnomelj je bila 1.379,30 EUR, NDV na zaposlenega 35.047,8 EUR.

V občini Črnomelj je v letu 2020 poslovalo 336 samostojnih podjetnikov, največ v dejavnosti **F Gradbeništvo** (75). Skupaj so zaposlovali 330 oseb, 15,1 % vseh zaposlenih v gospodarskih subjektih s sedežem v občini Črnomelj. Ustvarili 35,85 milijonov EUR prihodkov od prodaje, od tega na tujih trgih 4,2 mio EUR. Neto dodana vrednost na zaposlenega je pri samostojnih podjetnikih znašala 33.497,8 EUR, povprečna bruto plača 1.144 EUR. Čisti neto rezultat je pri samostojnih podjetnikih znašal 2,61 mio EUR.

1. Osnovni podatki poslovanja gospodarskih subjektov v letu 2020

1.1 Položaj gospodarskih družb občine Črnomelj v letu 2020 v regiji JV Slovenija

- V občini Črnomelj je **poslovalo** 9,5 % gospodarskih družb regije (predhodno leto 9,7 %).
- Zaposlovale so 5,7 % **zaposlenih** v gospodarskih družbah regije, enako kot predhodno leto.
- Razpolagajo z 2,64 % **sredstev** gospodarskih družb regije (predhodno leto 2,57 %).
- Ustvarile 2,99 % **čistih prihodkov od prodaje** gospodarskih družb v regiji (predhodno leto 2,8 %).
- Dosegle 1,95 % **prihodkov** gospodarskih družb regije **na tujih trgih** (predhodno leto 1,75 %).
- Dosegle 3,32 % **neto dodane vrednosti** gospodarskih družb regije (predhodno leto 3,5 %).

1.2 Poslovanje gospodarskih subjektov občine Črnomelj v letu 2020

V občini Črnomelj je po podatkih AJPes-a v letu 2020 poslovalo **594** gospodarskih subjektov, kar je 9 manj kot preteklo leto. Od tega je bilo **258 gospodarskih družb** (enako kot predhodno leto) in **336 samostojnih podjetnikov** (9 manj kot predhodno leto). Skupaj so zaposlovali 2.180 oseb, kar predstavlja 2,5 % oziroma 56 oseb manj kot preteklo leto. Ustvarili so **236,6 mio EUR** prihodkov od prodaje (3 % manj kot predhodno leto). Na tujih trgih so ustvarili dobrih **89,8 mio EUR** prihodkov ali 1 % več. Delež prodaje na tujih trgih se je povečal za 1,7 odstotne točke in je znašal **37,95 %** od celotnih prihodkov od prodaje. Razpolagali so s **190 mio EUR** sredstev, kar je za 4 % več kot preteklo leto. Osnovni podatki poslovanja gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020 so razvidni v Tabeli 1.

Tabela 1: Poslovanje gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020

Gospodarske družbe in s.p.	Število 2019	Število 2020	Indeks 20/19	Zaposleni 2019	Zaposleni 2020	Indeks 20/19	Delež v %	Prihodki od prodaje v mio EUR 2019	Prihodki od prodaje v mio EUR 2020	Indeks 20/19	Delež v %	Prihodki na tujih trgih v mio EUR 2019	Prihodki na tujih trgih v mio EUR 2020	Indeks 20/19	Delež v % (od celotnih prihodkov subjektov)	Delež svojih prihodkov na tujih trgih 2020	Poveč./zmanj. deleža v odstotnih točkah	Sredstva na dan 31.12.2019 v mio EUR	Sredstva na dan 31.12.2020 v mio EUR	Indeks 20/19	Delež v %
Sp	345	336	97	333	330	99	15,1	41,8	35,8	86	15,2	5,2	4,2	81	4,7	11,75	-0,76	24,1	24,1	100	12,7
Mikro	215	211	98	512	475	93	21,8	39,4	31,0	79	13,1	6,6	2,8	43	3,2	9,16	-7,49	42,3	40,3	95	21,2
Majhne	38	42	111	838	866	103	39,7	81,8	87,0	106	36,8	27,8	37,2	134	41,4	42,72	8,76	60,0	66,2	110	34,8
Srednje	5	5	100	554	509	92	23,4	81,5	82,8	101	35,0	49,1	45,6	93	50,7	55,05	-5,13	56,8	59,4	105	31,3
Velike	0	0	/	0	0	/	0,0	0,0	0,0	/	0,0	0,0	0,0	/	0,0	/	/	0,0	0,0	/	0,0
Skupaj GD	258	258	100	1.904	1.851	97	84,9	202,7	200,8	99	84,8	83,4	85,6	103	95,3	42,62	1,48	159,1	165,9	104	87,3
Skupaj GD+sp	603	594	99	2.236	2.180	97	100,0	244,5	236,6	97	100,0	88,6	89,8	101	100,0	37,95	1,70	183,2	190,0	104	100,0

Vir: AJPes, Letna poročila za leto 2020, preračun RIC Bela krajina

Samostojni podjetniki predstavljajo več kot polovico poslovnih subjektov, zaposlujejo dobrih 15 % vseh zaposlenih v gospodarskih subjektih ter ustvarijo dobrih 15,2 % vseh prihodkov. Med gospodarskimi družbami prevladujejo mikro družbe (211), ki v povprečju zaposlujejo 2,25 osebe. Največji delež prihodkov od prodaje ustvarijo majhne družbe (36,8 %), sledijo jim srednje s 35 %, katere ustvarijo tudi največ prihodkov na zaposlenega – dobrih 162 tisoč in ustvarijo največ, kar 55 % vseh prihodkov gospodarskih subjektov od prodaje na tujih trgih.

Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020

Majhne družbe zaposlujejo skoraj 40 % vseh zaposlenih v gospodarskih subjektih in razpolagajo z največ, skoraj 35 % vseh sredstev.

1.3 Delovno aktivno prebivalstvo v občini in indeks delovne migracije

Delovno aktivno prebivalstvo je v občini Črnomelj ponovno v upadanju. Glede na predhodno leto se je zmanjšalo za 155 oseb. Nekoliko manj se je zmanjšalo število delovno aktivnega prebivalstva, ki ima delovno mesto v občini, in sicer za 116 oseb.

Tabela 2 prikazuje število aktivnega prebivalstva po letih v občini Črnomelj po delovnem mestu in mestu prebivališča. Podatki zajemajo stanje 31.12.

Tabela 2: Število delovno aktivnega in aktivnega prebivalstva v občini Črnomelj po prebivališču in delovnem mestu

Prebivalstvo	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Delovno aktivno prebivalstvo po DM - SKUPAJ	4.731	4.677	4.642	4.134	4.248	3.955	3.795	3.902	4.202	4.241	4.476	4.360
- Zaposlene osebe - SKUPAJ - po DM	4.004	3.998	3.922	3.363	3.433	3.194	3.163	3.300	3.542	3.524	3.808	3.790
- Samozaposlene osebe - SKUPAJ	727	679	720	771	815	761	632	602	660	717	668	570
- Samozaposlene osebe brez kmetov	322	319	322	308	329	349	350	368	375	379	375	381
- Samozaposlene osebe - kmetje	405	360	398	463	486	412	282	234	285	338	293	189
Delovno aktivno prebivalstvo po prebivališču	6.098	6.043	5.851	5.456	5.539	5.478	5.332	5.597	6.031	6.199	6.110	5.955
Brezposelni	932	912	1.146	1.413	1.483	1.482	1.438	1.080	874	775	745	802
Aktivno prebivalstvo	7.030	6.955	6.997	6.869	7.022	6.960	6.770	6.677	6.905	6.974	6.855	6.757
Stopnja brezposelnosti	13,3	13,1	16,4	20,6	21,1	21,3	21,2	16,2	12,7	11,1	10,9	11,9

Vir: SURS

V Tabeli 3 so vrednosti indeksa delovne migracije, ki prikazuje razmerje med številom delovno aktivnega prebivalstva po občini delovnega mesta, napram delovno aktivnega prebivalstva po občini prebivališča⁵ pomnoženo s 100. Na nek način prikazuje kolikšen odstotek delovnih mest je na razpolago v občini za aktivno prebivalstvo občine. Indeks delovne migracije je kazalnik, ki prikazuje prostorske enote z bolj izrazitim delovnim ali bolj izrazitim bivalnim značajem. Občina Črnomelj je bolj bivalno območje, kjer je izražen primanjkljaj delovnih mest glede na število delovno aktivnega prebivalstva. To vpliva na dnevne delovne migracijske tokove, kateri ne vplivajo zgolj na potne stroške in prometno obremenitev, ampak tudi na specifično razvoja posamezne prostorske enote, tako na področju infrastrukture, kot na področju podpornih storitev. Kazalnik je podlaga za razumevanje gospodarske razvitosti posamezne prostorske enote. V tabeli so prikazani tudi delovni migranti - odstotek delovno aktivnega prebivalstva občine, ki ima delovno mesto zunaj občine prebivališča.

⁵ Indeks ne upošteva kmetov, ne v števci, ne v imenovalcu

Tabela 3: Indeks delovne migracije za občino Črnomelj

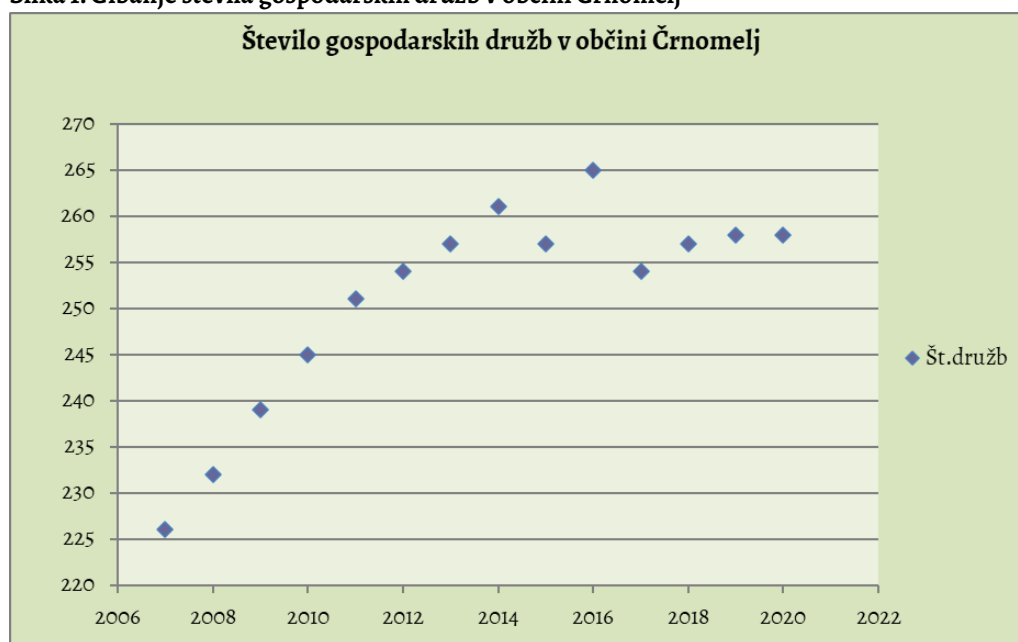
Kazalnik/ Leto	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Indeks delovne migracije	77,2	77,1	79,0	74,4	75,5	70,8	70,4	69,0	68,8	67,4	73,1	73,9
Delovni migranti [brez kmetov], ki delajo zunaj občine prebivališča (% od delovno aktivnega prebivalstva)	39,4	40,1	39,5	43,1	42,6	47,5	47,8	48,6	50,5	50,5	48,9	48,5

Vir: SURS

2. Gospodarske družbe

2.1 Število gospodarskih družb

V občini Črnomelj je leta 2020 poslovalo, enako kot preteklo leto, **258 gospodarskih družb**. Največ, kar 211, je bilo mikro družb, katerih število je manjše za 4 od predhodnega leta. Poslovale pa so 4 majhne družbe več, to je 42, kar kaže na rast mikro družb. V letu 2020 je delovalo 5 srednjih družb, enako kot preteklo leto. Slika 1 prikazuje gibanje števila družb od leta 2006 v občini Črnomelj.

Slika 1: Gibanje števila gospodarskih družb v občini Črnomelj

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2007 - 2020.

Ob istem številu gospodarskih družb in spremembah števila po posameznih dejavnostih, se kaže dinamika odpiranj in zapiranj gospodarskih družb. Največ novih gospodarskih družb je bilo v letu 2020 s področju **C Predelovalne dejavnosti** in sicer 4 več kot preteklo leto. Za 3 gospodarske družbe se je povečalo število družb v dejavnosti **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil**. Zmanjšalo se je število družb v dejavnosti **Q Zdravstvo in socialno varstvo** – za 2 družbi. Po ena gospodarska družba manj je delovala v naslednjih dejavnostih: **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo**, **F Gradbeništvo**, **K Finančne in zavarovalniške dejavnosti**, **L Poslovanje z nepremičninami**,

Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020

M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, ter **S Druge dejavnosti**. V ostalih dejavnosti se je število družb ni spremenilo.

Podobno kot pretekla leta je največ – 65 gospodarskih družb (25,2 %) poslovalo na področju **C Predelovalne dejavnosti**. Sledi **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** v kateri je delovalo 54 oziroma 21 % gospodarskih družb in področje **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti**, v katerem je delovalo 34 gospodarskih družb to je 13,2 %. Pomembno število družb je še v dejavnosti **F Gradbeništvo** - 33 družb (12,8 %). Po 18 gospodarskih družb je v dejavnostih **H Promet in skladiščenje** in **I Gostinstvo**.

2.2 Zaposlovanje v gospodarskih družbah in brezposelnost

V letu 2020 so gospodarske družbe v občini zaposlovale **1.851⁶ oseb**, kar je 3 % ali 53 zaposlenih manj kot leta 2019.

Najpomembnejše zaposlovalke so majhne družbe, saj so zaposlovale 866 oseb ali 46,8 % zaposlenih v gospodarskih družbah. Edine so povečale število zaposlenih – za 28 oseb oziroma za 3 %. Srednje družbe so zaposlovale 509 oseb (45 manj kot predhodno leto), kar predstavlja dobrih 27,5 % zaposlenih v gospodarskih družbah. Mikro družbe so zaposlovale 475 oseb (36 manj kot predhodno leto), kar predstavlja 26,8 % zaposlenih v gospodarskih družbah.

Gospodarske družbe v **C Predelovalni dejavnosti** so zaposlovale 824 oseb (23 oseb manj kot preteklo leto), dobrih 44,5 % vseh zaposlenih v gospodarskih družbah občine. Sledi **F Gradbeništvo**, ki je zaposlovalo 295 oseb (16 % vseh zaposlenih v družbah občine), 11 manj kot preteklo leto. Tretji pomemben zaposlovalec je dejavnost **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil**, ki je v letu 2020 zaposlovala 253 oseb (13,7 %), 10 več kot preteklo leto. Pomemben zaposlovalec je še dejavnost **H Promet in skladiščenje**, ki je v letu 2020 zaposlovala 175 oseb, 2 manj od leta 2019. Poleg že omenjenih dejavnosti, ki so zmanjšale zaposlovanje, je bilo večje zmanjšanje zaposlenih še v : **L Poslovanje z nepremičninami** – za 16, **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti** – za 11,7, **S Druge dejavnosti** – za 9,5, **H Promet in skladiščenje** – za 2 osebi.

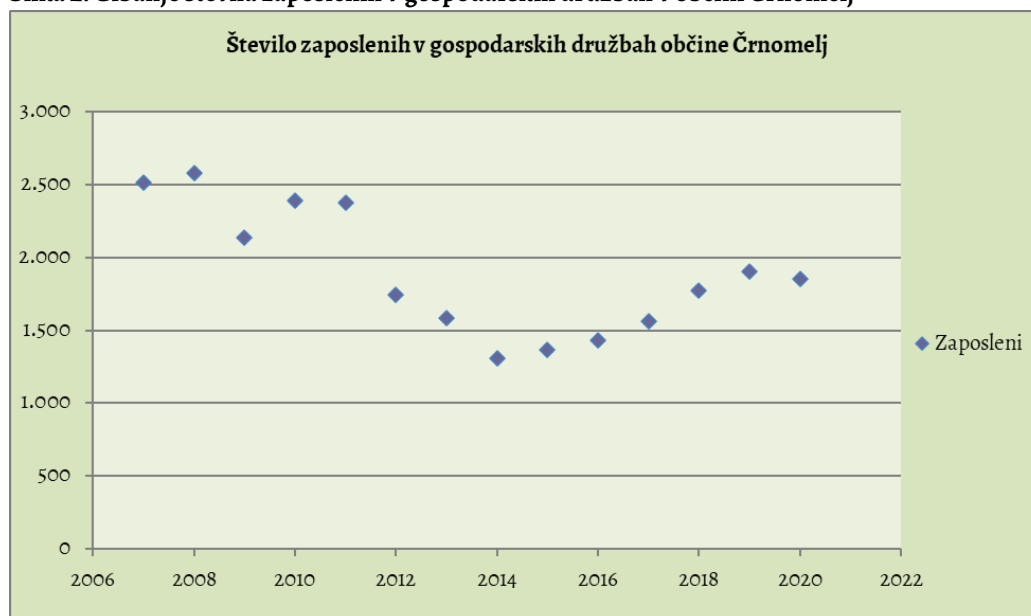
Zaposlitve so povečali zgolj v dveh dejavnostih: **I Gostinstvo** - za 13, **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** – za 10 oseb.

Dejavnost **J Informacijske in komunikacijske dejavnosti** je edina, ki v letu 2020 ni imela zaposlenih.

Gibanje števila zaposlenih v gospodarskih družbah v občini Črnomelj od leta 2007 do leta 2020 prikazuje Slika 2.

⁶ Število predstavlja povprečno število zaposlenih na podlagi opravljenih delovnih ur v obračunskem obdobju.

Slika 2: Gibanje števila zaposlenih v gospodarskih družbah v občini Črnomelj

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2007 - 2020.

Brezposelnost

Decembra 2020 je znašala stopnja brezposelnosti v občini Črnomelj **11,9 %**, kar znaša eno odstotno točko več kot decembra 2019. Na ZRSZ so bile prijavljene 802 brezposelne osebe (57 oseb več kot decembra 2019).

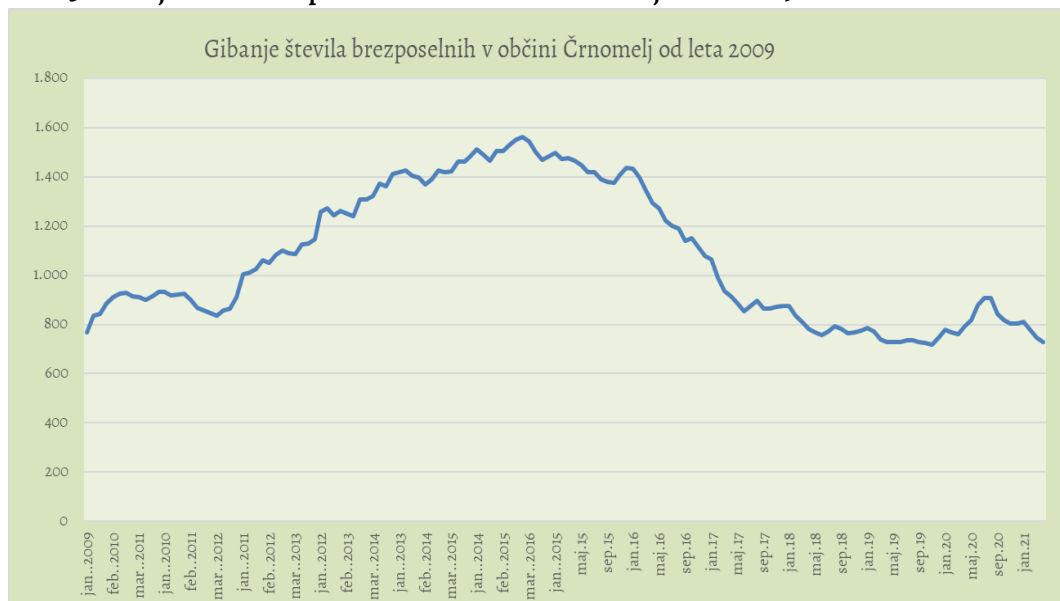
Stopnja brezposelnosti je bila decembra 2020 večja pri ženskah – 13,3 % (1,4 odstotne točke več kot decembra predhodno leto). Pri moških je znašala 10,8 % ali 0,7 odstotne točke več. V prvih mesecih leta 2021 je spet zaznано upadanje stopnje brezposelnosti.

Na ZRSZ je bilo decembra 2020 največ brezposelnih oseb (382 oziroma 47,6 %) s prvo in drugo stopnjo izobrazbe, kar je 27 več kot preteklo leto. 220 (dobrih 27 %) ali 19 več kot decembra 2019 jih je imelo tretjo ali četrto stopnjo oziroma nižje in srednje poklicno izobraževanje, 11 več ali 136 je imelo peto stopnjo izobrazbe in 64 iskalcev zaposlitve je imelo višjo in visoko izobrazbo, kar je enako kot decembra preteklo leto.

Po starosti so prevladovali brezposelni osebje nad 55 let, decembra 2020 jih je bilo v občini 240 ali 11 več kot leto poprej. Sledita skupini med 30 in 39 let ter skupina 40-49 let s 158 oziroma 155 brezposelnimi osebami. V skupini med 15 in 24 let je bilo 109 brezposelnih oseb, skupini 25 do 29 in 50-54 let je bilo v vsaki po 70 brezposelnih oseb.

Decembra 2020 je bilo od 802-eh brezposelnih oseb 483 oseb brezposelnih 12 ali več mesecev, kar je 41 več kot preteklo leto, od tega pri 262-ih osebah traja brezposelnost tri ali več let. Gibanje števila brezposelnih oseb v občini od leta 2009 prikazuje Slika 3.

Slika 3: Gibanje števila brezposelnih oseb v občini Črnomelj od leta 2009

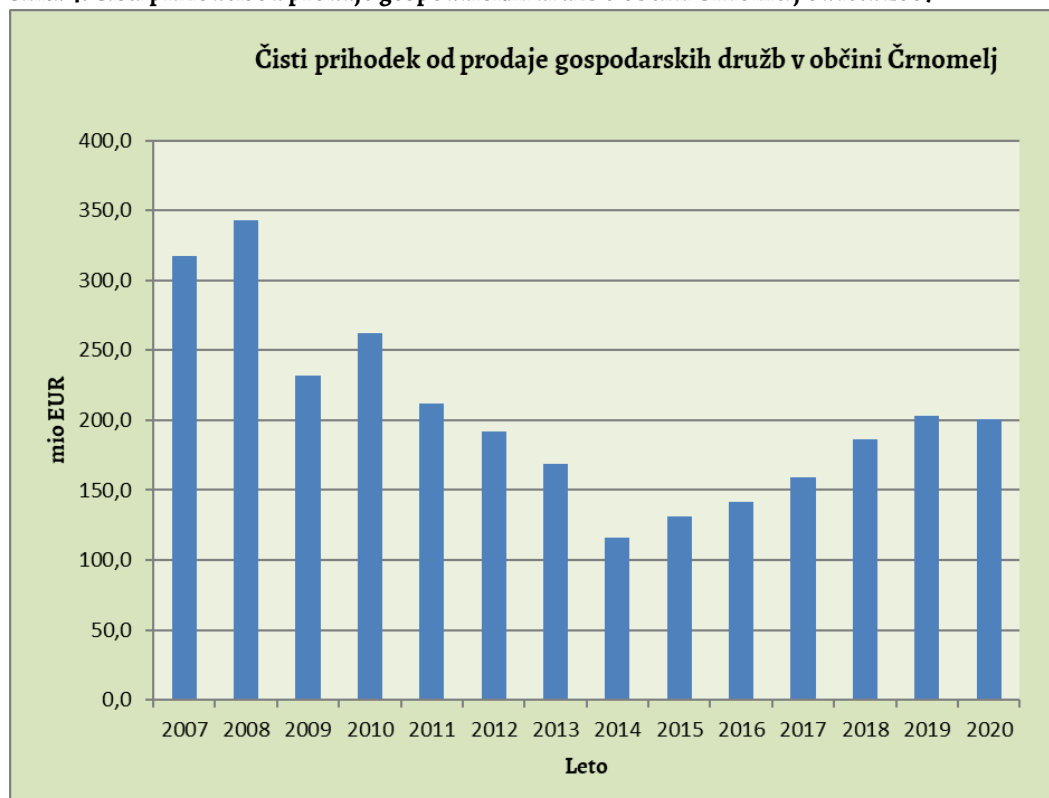

Vir: SURS, ZRSZ.

2.3 Čisti prihodki od prodaje

Gospodarske družbe v občini Črnomelj so v letu 2020 ustvarile **202,7 mio EUR čistih prihodkov od prodaje** oziroma 1 % manj kot predhodno leto. Slika 4 prikazuje gibanje čistega prihodka od prodaje gospodarskih družb v občini Črnomelj od leta 2007.

Slika 4: Čisti prihodek od prodaje gospodarskih družb v občini Črnomelj od leta 2007

Vir: AJ PES, Letna poročila za leta 2007 - 2020.

Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020

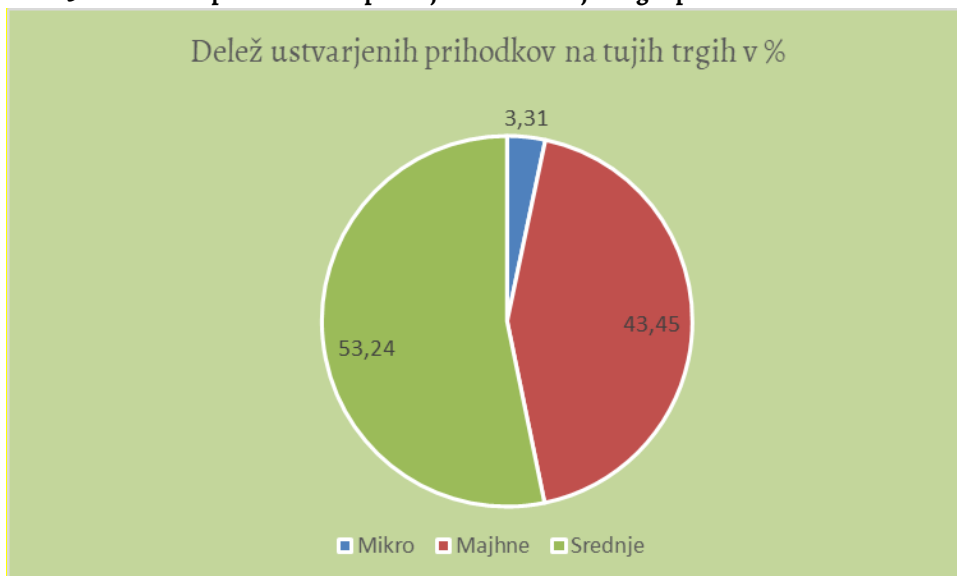
Najbolj so prihodke od prodaje glede na preteklo leto povečale majhne družbe, za 5,2 mio EUR (6%) in so znašali dobrih 87 mio EUR kar je več kot 43 % prodaje vseh gospodarskih družb. Srednje družbe so ustvarile 82,8 mio EUR prihodkov od prodaje (41 % prodaje družb), zgolj 1 % več od predhodnega leta. V mikro družbah so se prihodki od prodaje zmanjšali za 21 % in so znašali slabih 31 mio EUR.

Največ prihodkov od prodaje so ustvarile gospodarske družbe v **C Predelovalnih dejavnosti**, 76,2 mio EUR, kar je za 3,7 mio EUR ali 5 % manj kot predhodno leto. V prihodkih vseh gospodarskih družb to predstavlja 38 %. Sledi **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** s 55,3 mio EUR ali 9 % več kot leto poprej, njihov prihodek od prodaje predstavlja 28 % (3 odstotne točke več kot predhodno leto) prihodkov vseh gospodarskih družb. Sledi **H Promet in skladiščenje** z dobrimi 23,5 mio EUR prihodkov od prodaje (4,7 mio EUR oziroma 17 % manj kot lani) in **F Gradbeništvo**, ki je ustvarilo 14,6 mio EUR prihodkov od prodaje – za 8 % manj. Svoje prihodke od prodaje o glede na predhodno leto najbolj povečali v dejavnosti **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti** in sicer za 49 % in so znašali 16,9 mio EUR. V manjši meri so prihodke povečali še v dejavnostih: **Q Zdravstvo in socialno varstvo**, **N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti**, **E Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki, saniranje okolja**. V ostalih dejavnostih so prihodki zmanjšali, v nekaterih do 80 in več odstotkov, najbolj v **L Poslovanje z nepremičninami** – 85 %, **R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti** – za 78 %. Slika 8 prikazuje prihodke od prodaje gospodarskih družb po dejavnosti.

Prihodki od prodaje gospodarskih družb na tujih trgih so po letih naglega upadanja že šesto leto v porastu. Na tujih trgih so gospodarske družbe iz občine Črnomelj ustvarile **85,57 mio EUR** prihodkov od prodaje ali 3 % več kot predhodno leto. Prihodek na tujih trgih vseh družb predstavlja **42,62 %** vseh prihodkov od prodaje, kar je za 1,48 odstotne točke več kot preteklo leto. **Srednje družbe** so kljub padcu za 7 % dosegle največ prihodkov na tujih trgih, dobrih 45,5 mio EUR ali 53,2 % prodaje na tujih trgih vseh gospodarskih družb, delež prihodkov na tujih trgih se je pri njih zmanjšal za dobrih 5 odstotnih točk. Prihodke od prodaje na tujih trgih so povečale zgolj **majhne družbe**, za 34 % in so dosegli z izvozom 42,72 % njihove prodaje in kar 43,4 % prihodkov od prodaje na tujih trgih vseh gospodarskih družb. V strukturi prihodkov od prodaje so edine povečale delež prihodkov na tujih trgih in sicer za 8,8 odstotne točke. **Mikro družbam** so v letu 2020 padli prihodki na tujih trgih za 57 % in so na tujih trgih ustvarile 2,8 mio EUR prihodkov od prodaje, kar predstavljali zgolj dobrih 9 % njihovih prihodkov od prodaje, kar 7,5 odstotne točke manj kot predhodno leto.

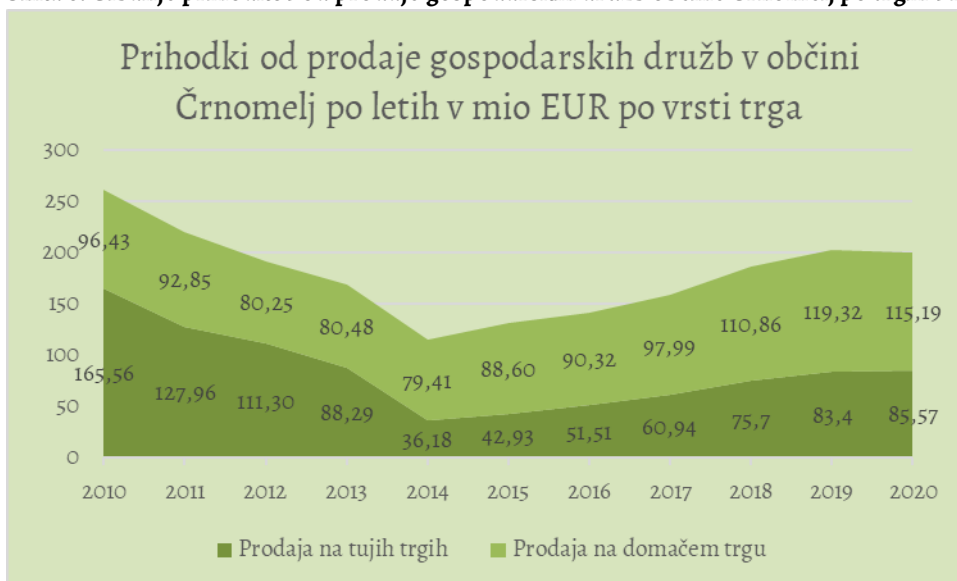
Delež prihodkov gospodarskih družb od prodaje na tujih trgih po velikosti družb za leto 2020 prikazuje Slika 5. Slika 6 prikazuje gibanje prihodkov od prodaje gospodarskih družb v občini Črnomelj po trgih od leta 2010. Slika 7 prikazuje deleže prihodkov od prodaje na tujih in domačem trgu družb glede na velikost.

Slika 5: Delež vseh prihodkov od prodaje družb na tujih trgih po velikosti družb

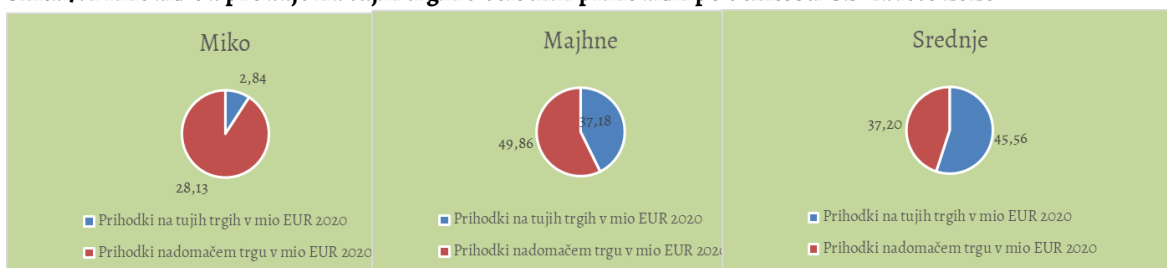
Vir: AJ PES 2021, Letna poročila za leto 2020, preračun RIC Bela krajina.

Slika 6: Gibanje prihodkov od prodaje gospodarskih družb občine Črnomelj po trgih v letih 2010 - 2020

Vir: AJ PES, Letna poročila za leta 2010 – 2020, preračun RIC Bela krajina.

Slika 7: Prihodki od prodaje na tujih trgih v celotnih prihodkih po velikosti GD za leto 2020

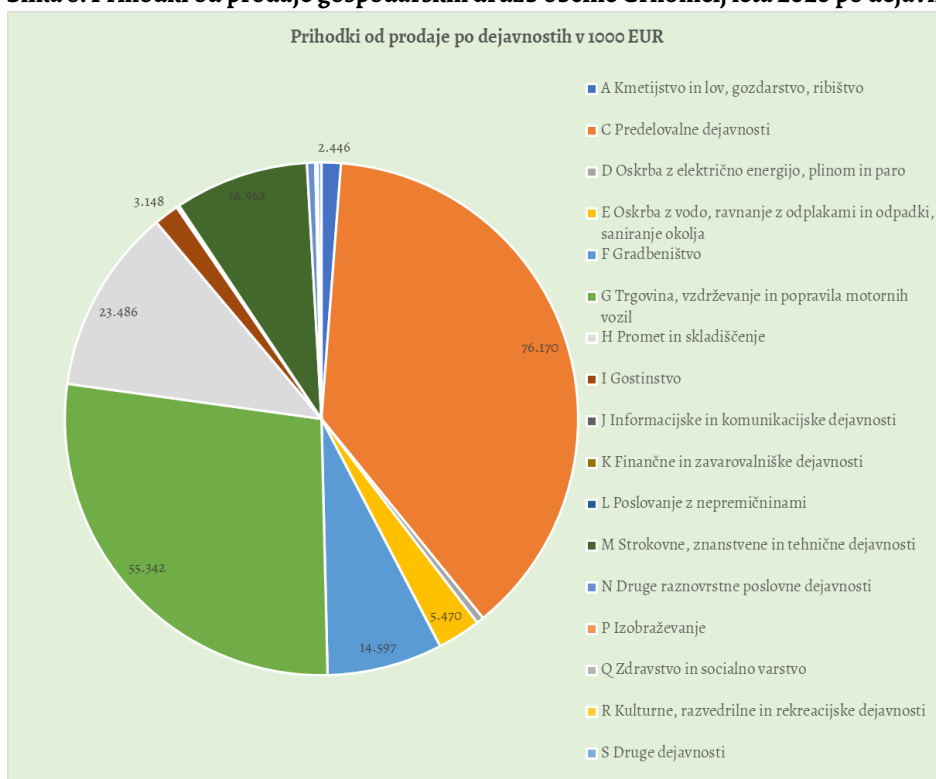

Vir: AJ PES, Letna poročila za 2020, preračun RIC Bela krajina.

Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020

Z vidika dejavnosti so največ prihodkov na tujih trgih ustvarile družbe, ki delujejo v **C Predelovalne dejavnosti**. Prihodki od prodaje na tujih trgih so pri njih v letu 2020 predstavljali 57 % prihodkov in dosegli 43,8 mio EUR, kar je za 4 % več kot preteklo leto. Najbolj, za kar 86 %, so prihodke od prodaje na tujih trgih povečali v dejavnosti **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti** in dosegli 12,1 mio EUR prihodkov od prodaje na tujih trgih (71 % od svojih prihodkov od prodaje). Po obsegu prodaje na tujih trgih nato sledi dejavnost **H Promet in skladiščenje** z 11,5 mio EUR ali 49 % prihodkov svoje prodaje in **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** (10,8 mio EUR), ki je zabeležila največji padec - 20 % glede na predhodno leto in na tujih trgih ustvari 19 % prihodkov od prodaje. **F Gradbeništvo** ustvari 5,5 mio EUR prihodkov na tujih trgih - 38 %. V dejavnosti **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** ustvarjenih 1,7 mio EUR prihodkov na tujih trgih predstavlja 69 % prodaje.

Slika 8: Prihodki od prodaje gospodarskih družb občine Črnomelj leta 2020 po dejavnostih

VIR: APJES, Letna poročila za 2020, preračun RIC Bela krajina.

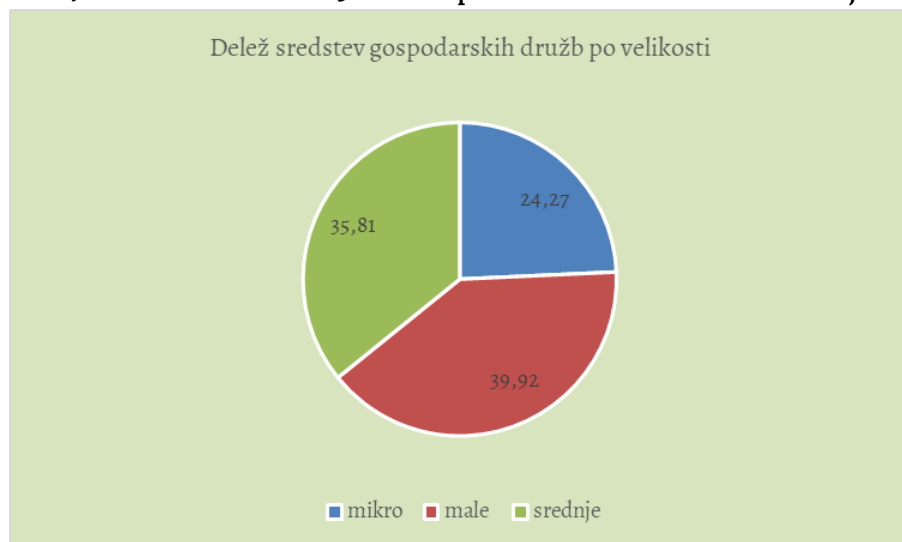
2.4 Sredstva

Ob koncu leta 2020 so imele gospodarske družbe v občini Črnomelj **165,9 mio EUR sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev** ali za 6,8 mio EUR oziroma 4 % več kot leta 2019.

Z največ sredstvi, 66,2 mio EUR, so ponovno razpolagale majhne družbe, kar predstavlja skoraj 40 % vseh sredstev gospodarskih družb. Majhne družbe so tudi najbolj povečale sredstva – za 10 %. Srednje

družbe so sredstva povečale za 5 % in so ob koncu leta razpolagale s 56,8 mio EUR sredstev, kar v strukturi sredstev vseh družb predstavlja slabih 36 %. V mikro družbah so se sredstva zmanjšala za 5 %. Razpolagali so s 40,3 milijoni EUR sredstev ali s 24,3 % sredstev gospodarskih družb v občini Črnomelj. Slika 9 prikazuje delež sredstev, ki so jih posedovale gospodarske družbe v občini Črnomelj ob koncu leta 2020, glede na velikost.

Slika 9: Delež sredstev na dan 31.12. 2020 po velikosti družb v občini Črnomelj

Vir: AJPES, 2021, preračun RIC Bela krajina.

Slika 10 prikazuje vrednost sredstev s katerimi so gospodarske občine Črnomelj razpolagale v posameznih letih.

Slika 10: Prikaz vrednosti sredstev gospodarskih družb v občini Črnomelj po letih (v mio EUR)

Vir: AJPES, Letna poročila 2007 - 2020.

Z največ sredstvi razpolagajo v **C Predelovalne dejavnosti**, s skoraj 74,9 mio EUR, kar predstavlja skoraj 45 % sredstev vseh gospodarskih družb v občini. Z več kot 20 mio EUR razpolagajo še **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** (32,4 mio EUR, 11 % več kot preteklo leto) in **H Promet in skladiščenje** (21,2 mio EUR, 1 % več kot preteklo leto). S pomembnim deležem sredstev

Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020

razpolaga še **F Gradbeništvo** s skoraj 14 mio EUR sredstev. Sredstva so se najbolj povečala v dejavnosti **I Gostinstvo**, za 72 % in so razpolagali ob koncu leta 2020 s 5,4 mio EUR sredstev oziroma obveznostmi do virov sredstev.

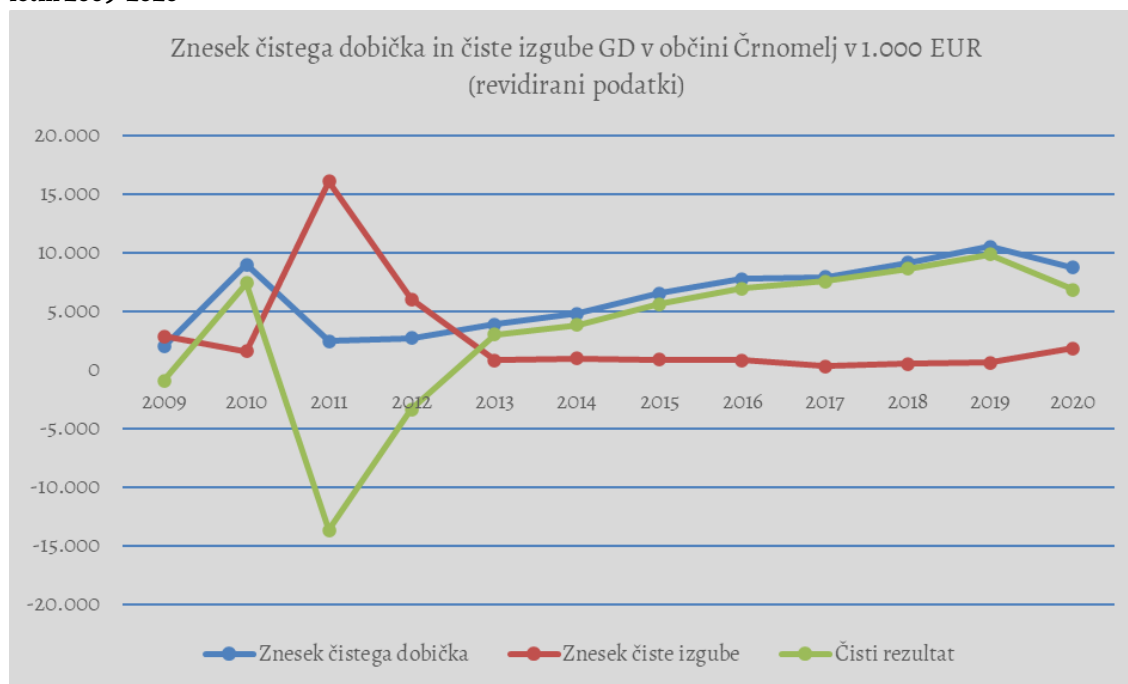
2.5 Čisti dobiček, čista izguba in neto poslovni izid družb

Od 258 gospodarskih družb, ki so poslovale v občini Črnomelj v letu 2020, jih je z dobičkom poslovalo 173 ali 7 manj⁷ kot preteklo leto, kar predstavlja 67 % vseh družb (2,8 odstotne točke manj kot 2019). Te družbe so ustvarile slabih **8,8 mio EUR čistega dobička**, kar je 17 % manj kot preteklo leto.

Z izgubo je poslovalo 75 gospodarskih družb, kar predstavlja 29 % gospodarskih družb (3,5 odstotne točke več kot preteklo leto. **Znesek čiste izgube** teh družb je znašal **1,89 mio EUR** kar skoraj 2,9 krat več kot preteklo leto.

Neto čisti rezultat gospodarskih družb v občini Črnomelj je bil v letu 2020 pozitiven in je znašal **6,9 mio EUR** ali 3 mio EUR manj kot preteklo leto. Gibanje neto čistega dobička in čiste izgube prikazuje Slika 11. Pri tem je potrebno opozoriti, da so za leto 2020 uporabljeni nerevidirani podatki.

Slika 11: Znesek čistega dobička, čiste izgube in neto čistega rezultata gospodarskih družb v občini Črnomelj v letih 2009-2020

Vir: AJPes, Letna poročila za leta 2009 – 2020, preračun RIC Bela krajina.

⁷ Podatek se nanaša nerevidirane za 2020 in revidirane podatke 2009 - 2019 in se kot taki razlikujejo od podatkov v Informaciji o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2019, katera sloni na nerevidiranih podatkih za leto 2019.

Največji dobiček so zabeležile gospodarske družbe iz **C Predelovalne dejavnosti**. Skupaj so ustvarile dobrih 34 % manj čistega dobička kot leto poprej, torej 4,4 mio EUR, kar predstavlja 50,1 % celotnega čistega dobička gospodarskih družb v občini. Od 65-ih gospodarskih družb iz te dejavnosti jih je 51 (78 %) poslovalo z dobičkom, 12 (18 %) z izgubo. Zguba teh družb je znašala slabih 660,742 EUR, kar je 9,8 krat več kot preteklo leto. Neto čisti rezultat družb v predelovalni dejavnosti je bil pozitiven 3,7 mio EUR.

Po znesku dobička sledijo gospodarske družbe iz dejavnosti **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** in **H Promet in skladiščenje**, prva z 1,4 milijona EUR (32 % več kot predhodno leto), druga z 1,1 mio EUR (8 % več kot predhodno leto). Ti dve dejavnosti sta za predelovalnimi dejavnostmi ustvarili tudi največji čisti rezultat. V dejavnosti G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil je znašal 1.2 mio EUR, v H Promet in skladiščenje 937.826 EUR. V **F Gradbeništvo** je z dobičkom zaključilo leto 2020 20 gospodarskih družb (61 %). Čisti rezultat je bil v tej dejavnosti 640.577 EUR.

Najbolj se je znesek čistega dobička povečal v dejavnosti **I Gostinstvo** in je bil večji 3,1 krat in je znašal 137.964 EUR. Tudi število družb z izgubo se je v tej dejavnosti povečalo za 5 %, z izgubo je delovalo 9 gospodarskih družb in ustvarilo 508.816 EUR čiste izgube, 7,2 krat več kot preteklo leto. Neto čisti rezultat v tej dejavnosti je bil negativen -370,852 EUR.

Z dobičkom so poslovale vse družbe v dejavnostih: A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo (1), E Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki, saniranje okolja (1), K Finančne in zavarovalniške dejavnosti (2), L Poslovanje z nepremičninami (2), Q Zdravstvo in socialno varstvo (1).

Največji odstotek družb z izgubo (42,8 % ali 3 gospodarske družbe), je bil v **N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti** Sledi **F Gradbeništvo** z 36,3 % ali 12 družb z izgubo.

2.6 Povprečne plače

V občini Črnomelj je bila **povprečna bruto plača v letu 2020 1.379,30 EUR**, kar predstavlja zmanjšanje za 1 % glede na preteklo leto. Povprečna bruto plača v občini Črnomelj zaostaja za povprečno bruto plačo v regiji JV Slovenija za 597 EUR (88 eur več kot preteklo leto) oziroma zaostaja 30,2 % kar je 3,3 odstotne točke več kot leta 2019. Za povprečno bruto plačo v Sloveniji zaostajamo za 327 EUR oziroma za 22,2 %, kar predstavlja 3,2 odstotni točki več kot preteklo leto. Zaostanek v povprečni plači se torej ponovno povečuje.

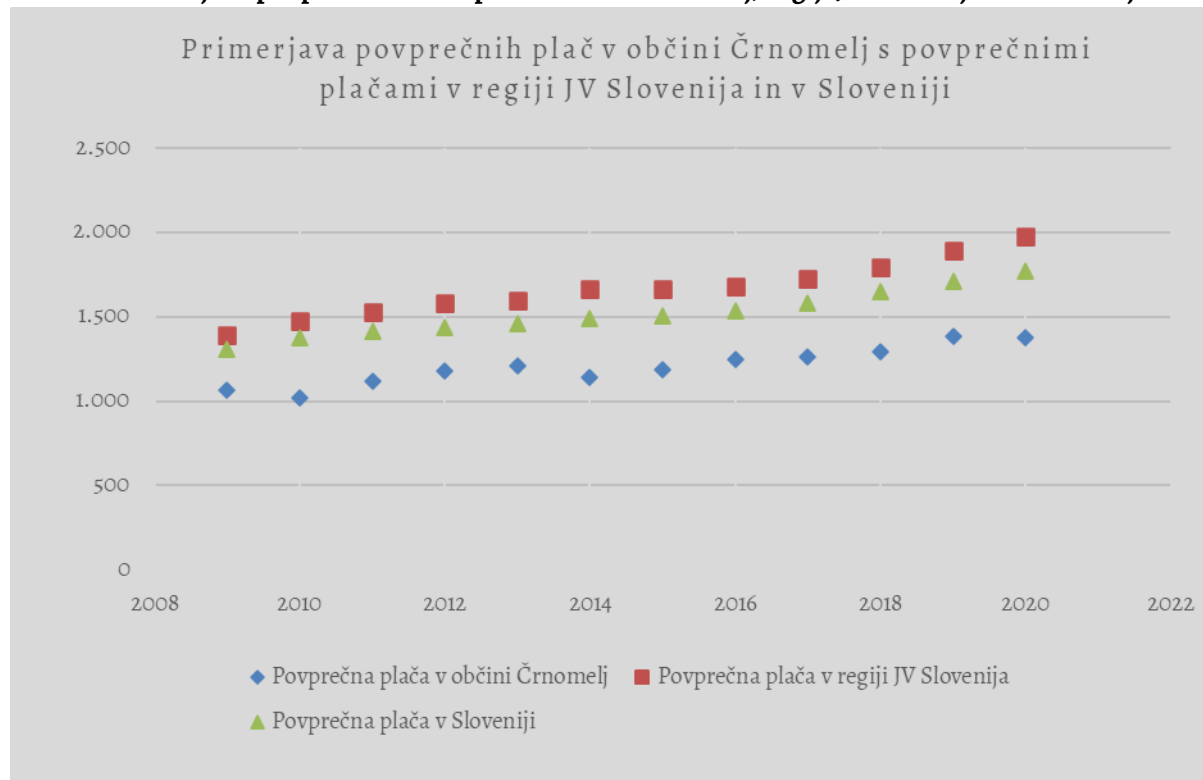
Slika 12 prikazuje razkorak med povprečno bruto plačo v občini Črnomelj in povprečnimi bruto plačami v regiji JV Slovenija ter državi v obdobju od leta 2009 do leta 2020.

Najvišje povprečne bruto plače so bile v dejavnosti **Q Zdravstvo in socialno varstvo** (2.350,85 EUR), sledi dejavnost **E Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki, saniranje okolja** (1.897,85 EUR),

Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020

pri njih se je plača najbolj povečala in sicer za 29% glede na predhodno leto). Sledijo **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti** (1.648 EUR) in **C Predelovalne dejavnosti** (1.598 EUR). Najnižje so bile v dejavnosti **R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti** (856 EUR).

Slika 12: Primerjava povprečnih bruto plač: v občini Črnomelj, regiji JV Slovenija in v Sloveniji

Vir: AJPES, Letna poročila za leta 2007 - 2020.

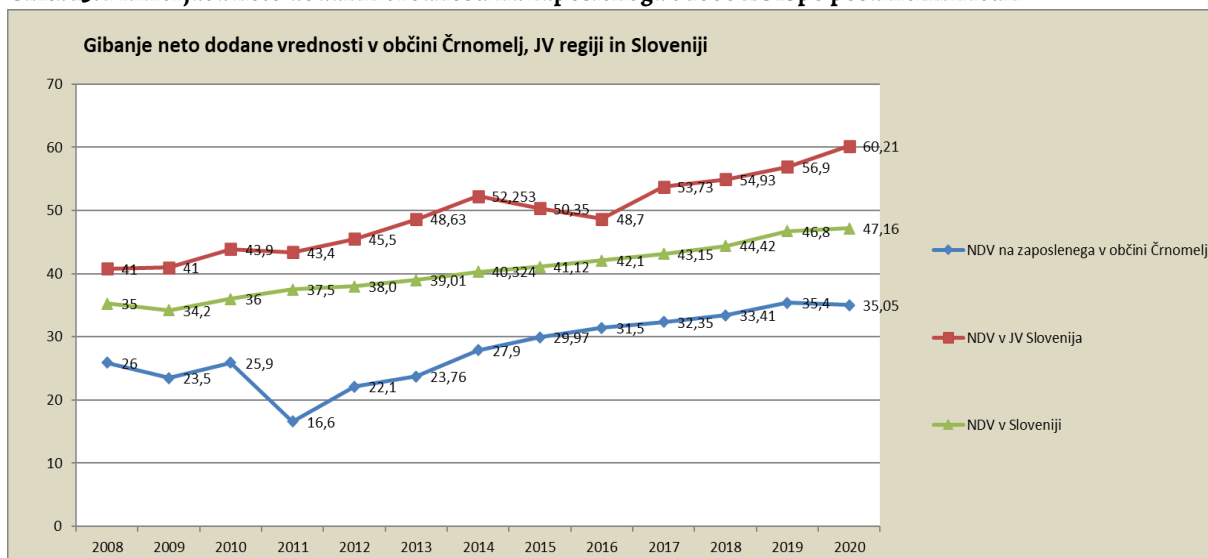
2.7 Neto dodana vrednost na zaposlenega

V občini Črnomelj je bila v letu 2020 **NDV na zaposlenega 35.047,8 EUR**, za 333 EUR oziroma 1 % manjša kot preteklo leto. Zaostanek NDV na zaposlenega v primerjavi z našo regijo znaša 41,8 % in je za 3,95 odstotne točke večji od preteklega leta. Za državnim povprečjem še zmeraj zaostajamo za slabih 25,69 % (za 1,36 odstotne točke več kot leta 2019). Zaostanek v NDV na zaposlenega se ponovno povečuje. Slika 13 prikazuje razkorak med NDV na zaposlenega v občini Črnomelj v primerjavi z regijo in državo v posameznih letih.

Največjo NDV na zaposlenega so dosegle gospodarske družbe v dejavnostih: **D Oskrba z električno energijo, plinom in paro**, 178,656 EUR. Pri njih se je NDV na zaposlenega tudi najbolj povečala in sicer za 34 %. Sledi dejavnost **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo**, ki kljub zmanjšanju za 6 %, dosega 59,572 EUR NDV na zaposlenega. Nadpovprečno NDV na zaposlenega so v letu 2020 dosegli še v dejavnostih: **K Finančne in zavarovalniške dejavnosti** (49.095 EUR), **Q Zdravstvo in socialno varstvo** (42.096 EUR), **H Promet in skladiščenje** (41.995 EUR), **M Strokovne, znanstvene in tehnične**

dejavnosti (37.286 EUR), **E Oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja** (36.740 EUR), **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** (36.489 EUR) in **C Predelovalne dejavnosti** (36.466 EUR). Najnižja NDV na zaposlenega je bila v dejavnosti I Gostinstvo (17.089 EUR). V tej dejavnosti se je NDV na zaposlenega tudi najbolj zmanjšala in sicer za 16 %.

Slika 13: Primerjava neto dodanih vrednosti na zaposlenega v 1000 EUR po posameznih letih

Vir: AJPES, Letna poročila za 2008 - 2020.

3 Poslovanje samostojnih podjetnikov v letu 2020

V občini Črnomelj je v letu 2020 **poslovalo 336 samostojnih podjetnikov**, kar je 9 manj kot v letu 2019. Trend zmanjševanja njihovega števila se tako nadaljuje že sedmo leto. Pet podjetnikov spada po velikosti med majhne enote. Noben se ne uvršča med srednje ali velike podjetnike, mnogi izvajajo dejavnost sami, brez zaposlenih.

Največ s.p.-jev je, podobno kot pretekla leta, delovalo v dejavnosti **F Gradbeništvo** in sicer 75, kar je 2 več kot preteklo leto. Sledijo **C Predelovalne dejavnosti** in sicer 62 s.p. ali 2 manj kot preteklo leto. Pet s.p.-jev manj oziroma 48 s.p.-jev je poslovalo v dejavnosti **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil**. Sledita **I Gostinstvo** s 37 s.p.-ji (3 več) in **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti**, dejavnost v kateri je delovalo 27 s.p.-jev (4 manj). Pomembnejši dejavnosti sta še **S Druge dejavnosti** (26), **H Promet in skladiščenje** (17), **N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti** (13) ter **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** (10). V ostalih dejavnostih je delovalo 5 ali manj s.p.-jev, v nekaterih zgolj eden.

Samostojni podjetniki so zaposlovali so **zaposlovali 330 oseb**, 3 manj kot v letu 2019, kar predstavlja 15,1 % vseh zaposlenih v gospodarskih subjektih s sedežem v občini Črnomelj.

Dejavnost **F Gradbeništvo** je nudila zaposlitev največ delavcem, pri s.p.-jih je bilo v njej zaposlenih 95 oseb oziroma 6 več kot predhodno leto. Sledita **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** so zaposlovali 56 oseb (6 manj kot 2019) in **I Gostinstvo** v katerem je bilo zaposlenih 50 oseb (3 več). 13 zaposlenih manj ali 48 oseb je bilo zaposlenih v **C Predelovalne dejavnosti**. Pomembni zaposlovalki sta bili še dejavnosti **H Promet in skladiščenje** (30 zaposlenih) in **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** (26 zaposlenih). V ostalih dejavnostih je bilo 12 ali manj zaposlenih, v nekaterih brez zaposlenih.

Samostojni podjetniki so ustvarili **35,85 milijonov EUR prihodkov od prodaje**, kar je za 14 % manj kot leto poprej. Prihodki od prodaje s.p.-jev v letu 2019 predstavljajo 15,2 % skupne prodaje gospodarskih subjektov, kar je 1,9 odstotne točke manj kot v letu 2019. Na tujih trgih so ustvarili dobrih 4,2 mio EUR prihodkov od prodaje, kar je v primerjavi z letom 2019 za 1 mio EUR ali 19 % manj.

Največ prihodkov od prodaje so dosegli v dejavnosti **F Gradbeništvo** in so znašali 9,7 mio EUR, kar je 5 % več kot leto poprej. Sledi dejavnost **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil**, katere prihodki od prodaje so znašali 7,4 mio EUR ali kar 26 % manj kot leta 2019. **C Predelovalne dejavnosti** so ob zmanjšanju za 18 % dosegle slabih 4,9 mio EUR prihodkov od prodaje. Dejavnost **H Promet in skladiščenje** je ustvarila 4,6 mio EUR od prodaje (10 % manj kot predhodno leto).

Prihodki od prodaje so se povečali še v dejavnostih **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti** za 17 % (na 1,35 mio EUR), **S Druge dejavnosti** za 15 % (na 0,91 mio EUR), **N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti** za 6 % (na 0,35 mio EUR), **J Informacijske in komunikacijske dejavnosti** za 5 % (na 0,27 mio EUR) ter za 1 % v dejavnosti **D Oskrba z električno energijo, plinom in paro** (na 0,17 mio EUR).

Razen **K Finančne in zavarovalniške dejavnosti**, ki so ohranile enako raven prihodkov, so zmanjšanje prihodkov od prodaje zabeležile ostale, še ne našete dejavnosti. Najbolj so se prihodki od prodaje zmanjšali v **R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti**, kar za 46 % ter v **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** za 40 % ter **Q Zdravstvo in socialno varstvo** za 34 %.

Prihodki s.p.-jev na tujih trgih (4,2 mio EUR) predstavljajo 12,52 % prihodkov od prodaje samostojnih podjetnikov, kar je za 0,77 odstotne točke manj kot leto poprej. Delež izvoza s.p.-jev v celotnem izvozu gospodarskih subjektov predstavlja 4,7 %, kar je za 1,2 odstotne točke manj kot v letu 2019.

Nad milijon prihodkov na tujih trgih so dosegli zgolj v dejavnosti **F Gradbeništvo** in sicer 1,3 mio EUR, kar je za 6,2 % več kot leta 2019. V dejavnosti **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** so se prihodki od prodaje na tujih trgih zmanjšali za 44,5 % in znašali **745,541 EUR**. Pomembne izvoznice sta še dejavnosti **H Promet in skladiščenje** z 730.008 EUR in **C Predelovalne dejavnosti** z 685.098

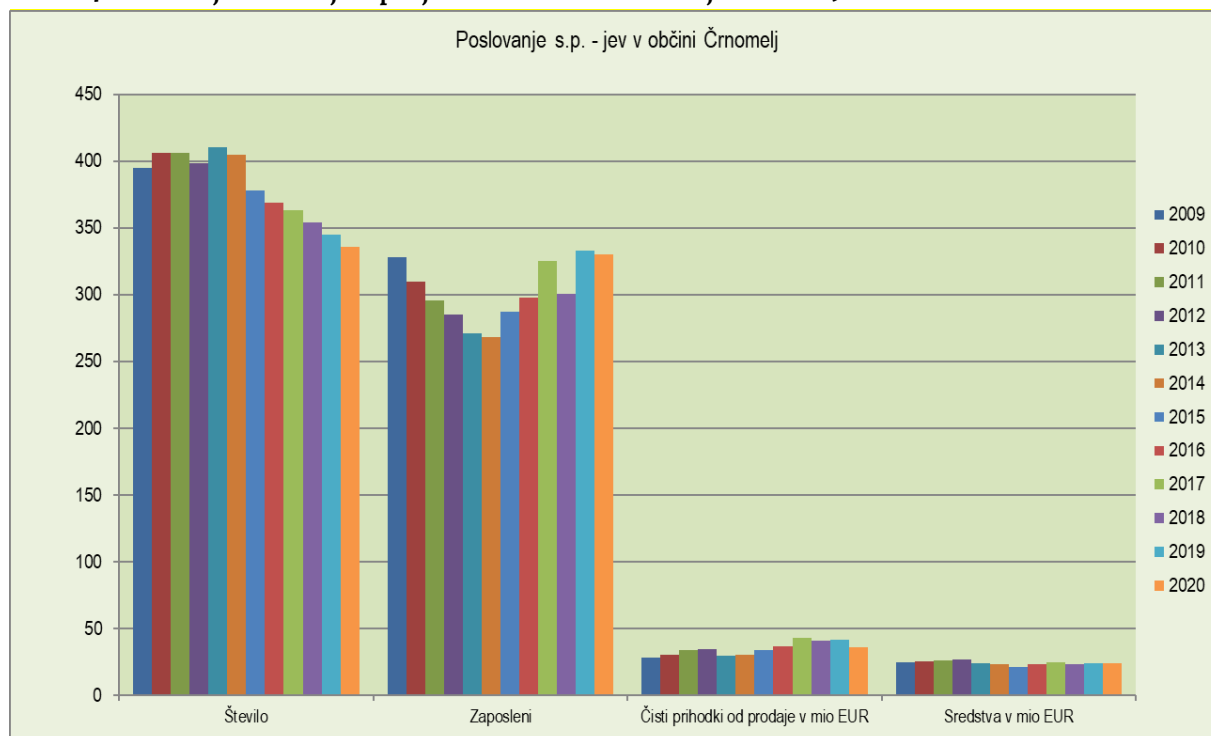
EUR, v obeh dejavnostih se je izvoz zmanjšal za več kot 15 %. **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** je na tujih trgih ustvarila 447.076 EUR. Ostale dejavnosti so ali minimalno prispevale k prihodkom od prodaje na tujih trgih s.p. -jev ali na tujih trgih niso ustvarjale prihodkov.

Ob koncu leta 2020 so imeli samostojni podjetniki v občini **24,15 mio EUR sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, kar je enako kot ob koncu leta 2019. Razpolagali so 12,7 % sredstev med vsemi gospodarskimi subjekti.

Z največ sredstvi oz. obveznosti do sredstev so, enako kot pretekla leta, razpolagali v dejavnosti **F Gradbeništvo**, 5,8 mio EUR (3 % več kot predhodno leto). Sledijo **C Predelovalne dejavnosti** s 4,7 mio sredstev (1 % manj od predhodnega leta) in **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** s 5,5 mio EUR sredstev (5 % manj od predhodnega leta). Z več kot milijon sredstev so razpolagali še v **I Gostinstvo** (2,97 mio EUR), **H Promet in skladiščenje** (2,86 mio EUR), **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** (1,53 mio EUR). Najbolj so sredstva povečali (za 53 %) v dejavnosti **J Informacijske in komunikacijske dejavnosti**, ki so ob koncu leta razpolagali s 136.147 EUR sredstev oz. obveznosti do sredstev.

Poslovanje s.p. -jev prikazuje Slika 14.

Slika 14: Poslovanje samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letih 2009-2020

Vir: AJPES, Letna poročila za 2009 – 2020, preračun RIC Bela krajina.

Neto dodana vrednost na zaposlenega je pri samostojnih podjetnikih znašala 33.497,8 EUR, kar je za slab odstotek več kot predhodno leto.

Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020

Največjo NDV na zaposlenega so, kljub zmanjšanju za 17.000 EUR, dosegli v dejavnosti **D Oskrba z električno energijo, plinom in paro** in je znašala 110.039 EUR. Sledijo: **P Izobraževanje** (63.808 EUR), **N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti** (53.687 EUR), **J Informacijske in komunikacijske dejavnosti** (50.569 EUR), **L Poslovanje z nepremičninami** (50.509 EUR). Najnižja dodana vrednost na zaposlenega je bila v dejavnosti **A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo** in je znašala 28.731 EUR.

Povprečna bruto plača pri samostojnih podjetnikih je v letu 2020 znašala 1.144 EUR, kar je za 6 EUR več kot leta 2019 in v povprečju 235 EUR nižje kot v gospodarskih družbah. Najvišje dosežena povprečna bruto plača je bila v dejavnosti **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti**, kjer je bilo povečanje največje – za 26 %. Sledi **F Gradbeništvo**, kjer je znašala 1.245 EUR (3 % več). Nad povprečjem je bila zgolj še v dejavnosti **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil**, kjer je znašala v povprečju 1.147 EUR. V dejavnosti **J Informacijske in komunikacijske** so bile najnižje in so znašale 846 EUR (19 % manjše).

Pozitiven poslovni izid (podjetnikov dohodek) je imelo 277 (82,44 %) samostojnih podjetnikov, kar je 21 manj kot predhodno leto. Skupaj so ustvarili dobre **3 mio EUR podjetnikovega dohodka**, 196.000 več kot predhodno leto. Z negativnim poslovnim izidom je poslovalo 59 (17,6 %) samostojnih podjetnikov, kar je 12 več od leta 2019. Ustvarili so 434.574 EUR negativnega izida, kar je kar za 90 % več kot leta 2019. Čisti neto rezultat je znašal, podobno kot predhodno leto, 2,61 mio EUR.

V dejavnostih: **B Rudarstvo, D Oskrba z električno energijo, plinom in paro, J Informacijske in komunikacijske dejavnosti, K Finančne in zavarovalniške dejavnosti, P Izobraževanje** so vsi podjetniki poslovali pozitivno. Vsi skupaj so ustvarili 124.537 EUR podjetnikovega dohodka. V dejavnosti **M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti** je pozitivno poslovalo 96,3 % (24 s.p.-jev), ki so skupaj ustvarili 248.543 EUR podjetnikovega dohodka. V **S Druge dejavnosti** je pozitivno poslovalo 92,3 % (24 podjetnikov), ki so ustvarili 153.776 EUR podjetnikovega dohodka. V dejavnosti **F Gradbeništvo** je s pozitivnim rezultatom poslovalo 86,6 % ali 65 podjetnikov, ta dejavnost je ustvarila največ podjetnikovega dohodka – 819.234 EUR

Od 59 samostojnih podjetnikov (17,6 %), ki so leto zaključili z negativnim izidom jih je največ, 15 ali 24,2 % vseh v dejavnosti, delovalo v **C Predelovalne dejavnosti**. V tej dejavnosti so ustvarili tudi največji negativni izid, 111.967 EUR. Po velikosti drugi največji negativen izid so ustvarili v dejavnosti **F Gradbeništvo** in je znašal 110.651 EUR. V tej dejavnosti je z negativnim izidom zaključilo leto 10 samostojnih podjetnikov (13,3 %) Največji odstotek z negativnim izidom so zabeležili samostojni podjetniki v **R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti** (33,3 % ali 1 samostojni podjetnik) ter samostojni podjetniki v **I Gostinstvo** (29,7 % ali 11 samostojnih podjetnikov).

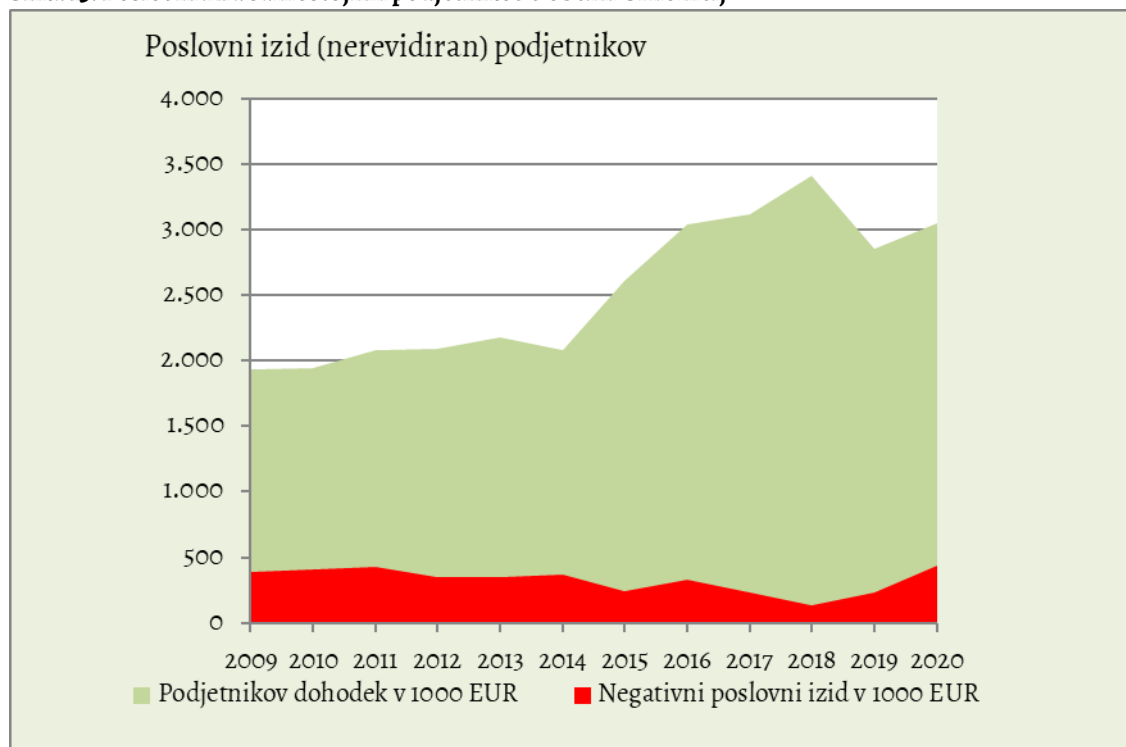
Najboljši čisti rezultat so ustvarili samostojni podjetniki v dejavnosti **F Gradbeništvo** in je znašal 708.582 EUR. Dejavnost **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** je ustvarila drugi po velikosti neto čisti rezultat – 347.399 EUR. Več kot 300.000 EUR neto čistega rezultata sta ustvarili še

Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020

dejavnosti: **C Predelovalne dejavnosti** in **H Promet in skladiščenje**. Znesek čistega rezultata se je glede na leto 2019 zmanjšal v dejavnostih: **R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti** (74 %), **B Rudarstvo** (73 %), **D Oskrba z električno energijo, plinom in paro** (55,4 %), **C Predelovalne dejavnosti** (32 %), **G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil** (14 %). V ostalih dejavnostih se je znesek neto čistega rezultata povečal.

Poslovni izid samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj od leta 2009 do leta 2020 prikazuje Slika 15.

Slika 15: Poslovni izid samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj

Vir: AJPES, Letna poročila za 2009 – 2020, preračun RIC Bela krajina.

PRILOGE:

Priloga 1: Podatki o poslovanju GD in s.p.-jev v občini Črnomelj za leto 2020 (AJ PES)

OBČINA ČRNOMELJ

Gospodarske družbe in podjetniki	Število	Zaposleni	Prihodki od prodaje v mio EUR	Prihodki na tujih trgih v mio EUR	Sredstva na dan 31.12.2020 v mio EUR
Sp	336	330	35,8	4,2	24,1
Mikro	211	475	31,0	2,8	40,3
Majhne	42	866	87,0	37,2	66,2
Srednje	5	509	82,8	45,6	59,4
Velike	0	0	0,0	0,0	0,0
skupaj GD	258	1.851	200,8	85,6	165,9
skupaj GD+sp	594	2.180	236,6	89,8	190,0

Vir podatkov: Letna poročila za leto 2020.

Priloga 2: Podatki o poslovanju GD po panogah v občini Črnomelj v letu 2019

Standardna klasifikacija dejavnosti	Število GD	Zaposleni	Prihodki od prodaje (v 1000 EUR)	Prihodki na tujih trgih (v 1000 EUR)	Sredstva na dan 31.12. 2020 (v 1000 EUR)	NDV na zaposlenega (v 1000 EUR)	Povprečna plača v 2020	Število družb z dobičkom	Indeks 2020/ 2019	Znesek čistega dobička v 1000 EUR	Indeks 2020/ 2019	Število družb z izgubo	Indeks 2020/ 2019	Znesek čiste izgube v 1000 EUR	Indeks 2020/ 2019
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	1	12	2.446	1.678	2.271	59.573	1.363	1	100	8	5	0		0	
C Predelovalne dejavnosti	65	824	76.170	43.797	74.868	36.466	1.529	51	98	4.394	66	12	171	661	983
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	5	4	934	0	3.201	178.656	1.109	4	133	114	110	1	50	1	6
E Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in saniranje okolja	1	68	5.470	0	2.991	36.740	1.898	1	100	21	131	0		0	
F Gradbeništvo	33	295	14.597	5.542	13.922	27.710	946	20	87	793	90	12	133	152	86
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	54	253	55.342	10.758	32.365	36.489	1.395	37	109	1.441	132	15	100	237	179
H Promet in skladiščenje	18	175	23.486	11.525	21.186	41.996	1.272	12	109	1.123	108	5	100	185	188
I Gostinstvo	18	71	3.148	6	5.364	17.089	1.004	8	73	138	314	9	150	509	728
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	4	0	61	1	499			1	50	5	145	2	200	36	141
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	2	3	257	0	239	49.095	993	2	100	75	121	0		0	
L Poslovanje z nepremičninami	2	4	66	0	115	20.793	987	2	100	7	49	0		0	
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	34	86	16.962	12.089	7.342	37.286	1.648	23	96	549	162	11	110	77	
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	7	41	1.050	172	976	26.289	1.175	3	60	40	57	3	300	12	1.406
P Izobraževanje	4	1	61	0	116	23.585	1.294	3	100	3	168	1	100	7	325
Q Zdravstvo in socialno varstvo	1	3	191	0	43	42.096	2.351	1	100	12	2.434	0		0	
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	3	2	36	0	37	30.488	856	2	100	35	2.986	1	100	1	71
S Druge dejavnosti	6	8	484	2	332	20.721	1.173	2	67	8	72	3	100	13	37
(AJPEŠ) SKUPAJ	258	1.851	200.759	85.570	165.867	35.048	1.379	173	97	8.764	83	75	123	1.890	287

Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2020

Priloga 3: Podatki o poslovanju s.p.-jev po panogah v občini Črnomelj v letu 2020 (AJ PES)

Standardna klasifikacija dejavnosti	Število podjetnikov	Zaposleni	Prihodki od prodaje (v 1000 EUR)	Prihodki na tujih trgih (v 1000 EUR)	Sredstva na dan 31.12. 2020 (v 1000 EUR)	NDV na zaposlenega (v 1000 EUR)	Povprečna plača v 2020	Število podjetnikov s podjetnikom im dohodkom	Indeks 2020/ 2019	Znesek podjetni kovega dohodka 2020 v 1000 EUR	Indeks 2020/ 2019	Število podjetnikov z negativnim izidom	Indeks 2020/ 2019	Znesek negativnega izida 2020 v 1000 EUR	Indeks 2020/ 2019
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo	10	26	2.628	746	1.529	28.731	1.042	8	100	129	152	2	200	7	57
B Rudarstvo	1	0	57	0	106			1	100	2	27			0	
C Predelovalne dejavnosti	62	48	4.882	685	4.670	33.243	1.120	47	98	429	90	15	125	112	224
D Oskrba z električno energijo	1	1	171	0	410	110.039	969	1	100	22	45			0	
F Gradbeništvo	75	95	9.715	1.313	5.845	34.536	1.245	65	100	819	109	10	100	111	206
G Trgovina, vzdrževanje in popravila	48	56	7.426	447	3.971	29.336	1.147	38	90	427	97	10	500	80	271
H Promet in skladiščenje	17	30	4.632	730	2.862	42.246	1.104	14	93	354	130	3	300	52	807
I Gostinstvo	37	50	3.135	55	2.969	25.217	1.067	26	87	249	115	11	220	49	129
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	5	1	270	0	136	50.569	846	5	125	38	134			0	
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	3	0	64	0	25			3	100	18	114			0	
L Poslovanje z nepremičninami	1	0	24	0	246	50.509	868	1		2				0	
M Strokovne, znanstvene in dejavnosti	27	12	1.351	234	571	43.494	1.275	26	113	249	149	1	50	1	302
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	13	4	348	0	187	44.882	958	10	111	87	132	3	100	13	192
P Izobraževanje	5	1	92	1	22	63.808	1.038	5	100	44	146			0	
Q Zdravstvo in socialno varstvo	2	0	13	0	14			1		2		1	50	1	39
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	3	2	124	2	120	36.036	961	2	67	17	70	1		9	
S Druge dejavnosti	26	5	914	0	465	53.687	951	24	104	154	123	2	200	1	142
SKUPAJ	336	330	35.847	4.212	24.149	33.498	1.144	277	99	3.044	110	59	151	435	216